

ایمنی و سلامت: مدیریت این فرآیند

این چک‌لیست نمایانگر ارزیابی موضوعات کلیدی برای بررسی مدیریت فرآیند ایمنی و سلامت در سازمان است. مدیریت اثربخش ایمنی محیط کار تنها یک موضوع قانونی یا یک تعهد اخلاقی نیست بلکه یک موضوع فردی و شخصی است زیرا مدیران دارای نوعی مسئولیت‌پذیری فردی در قبال تأمین ایمنی کارکنانشان هستند. موفقیت تدابیر ایمنی محیط کار به تعهد مدیریت ارشد به یک استراتژی جامع بستگی دارد که به طور کامل با مدیریت عمومی سازمان تلفیق شده است.

گروه مترجمان میثاق مدیران
info@MisaqModiran.com

■ تعریف

فرآیند مدیریت ایمنی و سلامت (بهداشت) شغلی دربرگیرنده تدوین یک سیاست، ایجاد یک فرهنگ سازمانی حمایت‌کننده، توسعه و اجرای طرح ایمنی و سلامت شغلی و ارزیابی عملکرد این طرح است.

■ مزایا

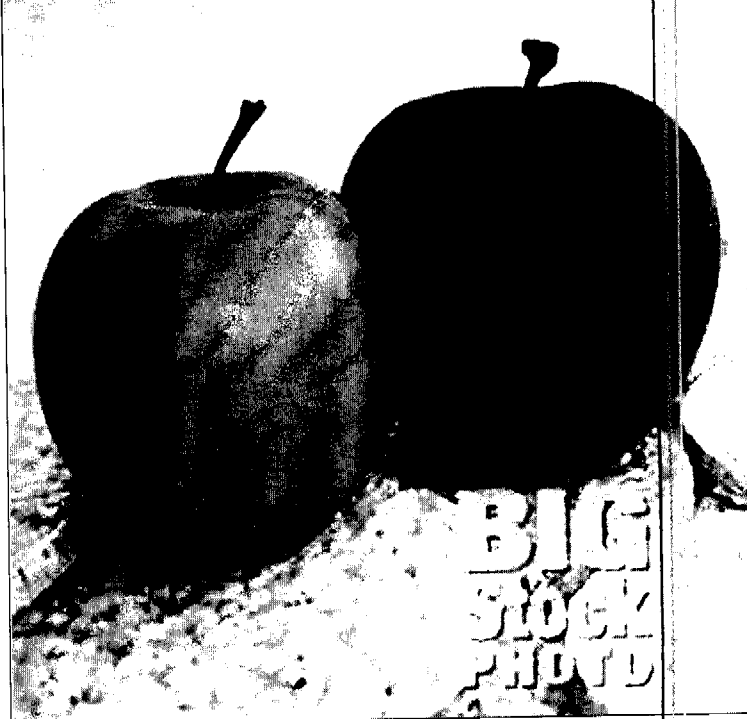
مدیریت کارآمد ایمنی و سلامت در محیط کار نه تنها الزامات قانونی شما را تضمین می‌کند بلکه:

- به رفاه سازمان شما کمک می‌کند؛
- خطر جراحات و بیماری افراد را کاهش می‌دهد؛
- زمان مرخصی‌های استعلاجی افراد را کاهش می‌دهد؛
- تصویر مثبتی از سازمان شما ایجاد می‌کند و تصورات عمومی منفی درباره آن را از میان می‌برد؛
- به توسعه مستمر سازمان شما کمک می‌کند.

■ معایب

مزایای این برنامه به مراتب فراتر از معایب آن هستند اما مدیریت مناسب ایمنی و سلامت:

- به زمان و منابع قابل توجهی نیاز دارد؛
- نیازمند ارزیابی و روزآمد ساختن اطلاعات است.

- ارایه اطلاعات کافی در مورد ایمنی و سلامت به تمامی کارکنان و به روز نگاه داشتن آنها؛
- ارایه آموزش های جدید به کارکنان در دوره های زمانی منظم؛
- تشویق کارکنان به دلیل اعمال و اجرای صحیح سیاست های ایمنی و سلامت.

۳. یک طرح را تدوین نمایید

شما باید:

- یک طرح مکتوب را برای ایمنی و سلامت تهیه کنید و تمامی فعالیت های ایمنی و سلامت را در قالب یک برنامه واحد تلفیق نمایید؛
- اهداف و استانداردهای روشنی را مشخص سازید؛
- اهدافی قابل سنجش را تعیین کنید؛
- منابع لازم را شناسایی کنید؛
- تمامی پرسنل و تمام فرآیندهای سازمان خود، که از خرید مواد تا تحویل محصولات و خدمات را شامل می شود، در طرح خود بگنجانید؛
- طرح را به طور منظم ارزیابی کنید.

این طرح می تواند شامل حوزه هایی همچون این موارد باشد:

- پیشگیری از سوانح - در نظر گرفتن خطرات شدید همچون مواد شیمیایی یا مواد رادیواکتیو و همچنین خطراتی رایج همچون بار سنگین و برق گرفتگی؛
 - شرایط فیزیکی کار - عواملی همچون برق، حرارت، نشست، تهویه، بهداشت، ایستگاه های رایانه ای؛
 - بهداشت روان - حوزه هایی همانند کاهش استرس، کار شیفته، استراحت بین کار، پیشگیری از خستگی، ایجاد توازن میان کار و زندگی خانوادگی؛
 - مشکلات بهداشتی کارکنان - از جمله الکلیسم و اعتیاد به مواد مخدر؛
 - افزایش سلامت - مانند ورزش و غذای مناسب؛
 - شرایط اضطراری - مانند کپسول های اطفاء حریق، امکانات امنیتی؛
 - گروه های خاص کارکنان به ویژه افراد در معرض خطر مانند جوانان و کارکنان معلول و همچنین زنان باردار.
- بسته به ماهیت کسب و کارتان، شما می توانید طرح ایمنی محیط کار خود را به عرضه کنندگان و پیمانکاران نیز اشاعه دهید. هر گونه شکست و نقص از جانب آنها می تواند بر سازمان شما نیز تأثیر بگذارد. شما می توانید یک طرح مکتوب برای آنها آماده کنید و جریمه هایی را نیز در قبال عدم رعایت آن طرح در نظر بگیرید.

■ چک لیست اقدام

۱. سیاست مناسبی اتخاذ کنید

- کلید موفقیت شما توسعه یک سیاست کارآمد است که خطرات ایمنی و سلامت شغلی کارکنان و دیگران را کاهش می دهد.
- اقدامات کلیدی در این مقطع عبارتند از:
- ارزیابی ایمنی و سلامت در محیط کار برای شناسایی حوزه هایی که نیازمند توجه و نظارت هستند؛
- آشنایی شما با قوانین مربوطه؛
- تعیین مسئولیت ها برای ایجاد و یا اصلاح رویکردها و سیاست های ایمنی و سلامت؛
- اولویت قابل شدن برای سیاست های ایمنی و سلامت همانند دیگر اهداف سازمان.
- تأمین منابع کافی برای فعالیت های ایمنی و سلامت و در صورت امکان استفاده از بودجه ای مجزا.

۲. یک فرهنگ مثبت سلامتی در محیط کار را ایجاد کنید

- یک فرهنگ سازمانی ایجاد کنید که دربرگیرنده و انگیزه بخش تمامی اعضای سازمان برای آگاهی از سیاست های ایمنی و سلامت باشد. تمامی کارکنان باید در وهله نخست احساس ایمنی کنند و رعایت روش های ایمنی و سلامت را یک بخش طبیعی از زندگی کاری خود بدانند.
- اقداماتی که باعث تقویت ایمنی و سلامت می شوند، عبارتند از:
- تعیین مشاوران ایمنی و سلامت برای افزایش آگاهی از این موضوع؛
- تعیین اهداف ایمنی و سلامت و معیارهای عملکرد برای تمامی کارکنان (همیشه پیشگیری بهتر از درمان است)؛
- درگیر ساختن کارکنان و نمایندگان ایمنی در کار در تمامی مراحل یعنی از برنامه ریزی تا اجرا و از نظارت تا ارزیابی؛

به خاطر داشته باشید که مشتریان با استفاده از کالاها و خدمات شما، می‌توانند با طرح ایمنی و سلامت شما آشنا شوند.

۴. عملکرد را بسنجید

وقتی طرحتان آماده شد، کارایی آن را بسنجید. عملکرد را می‌توان هم فعالانه و هم منفعلانه سنجید. معیارهای فعالانه عبارتند از:

- ممیزی سیستم شما برای تضمین این امر که نظارت خوبی اعمال می‌شود و طرح کارآمد است؛
- بررسی سیستماتیک محیط کار؛
- ارزیابی فرآیندهای آموزشی؛
- گفتگو با کارکنان؛
- ارزیابی دستورکار و صورت جلسه نشست‌های مدیران.

معیارهای منفعلانه عبارتند از:

- ارزیابی اطلاعات گردآوری شده پس از رخ دادن حوادث - گزارش حوادث، سوابق بیماری‌ها، گزارش خسارات؛
- ارزیابی آسیب وارده به دارایی‌ها مثلاً از طریق گزارش بیمه.

۵. عملکرد را ارزیابی کنید

ارزیابی عملکرد طرح، شما را قادر می‌سازد تا کارایی طرح‌ها و سیاست‌ها و استمرار تحقق اهداف و پاسخگویی آنها به شرایط متغیر را ارزشیابی کنید. فرآیند ارزیابی می‌تواند شامل این موارد باشد:

- مقایسه یافته‌ها با اهداف و استانداردها؛
 - تأیید اعتبار یافته‌ها از طریق گفتگو با کارکنان؛
 - مقایسه با دیگر سازمان‌ها؛
 - رایه بازخورد به کارکنان و تلاش برای دستیابی به تعهد آنها؛
 - تغییر سیاست، طرح و رویکرد خود برای انعکاس یافته‌ها و اطمینان از اولویت قایل شدن برای حوزه‌های پرخطر.
- ارزیابی یک فرآیند مستمر است اما باید یک جدول زمانی را برای بازبینی طرح ایمنی و سلامت خود در هر سال یا در هر زمانی که تعهدات و قوانین جدید آن را الزامی می‌سازند، تهیه کنید.

- 1-John Hartnett
- 2- George Konfard
- 3-Gary Hamel

برای ایمنی و سلامت: مدیریت این فرآیند

بایدها

- کارکنان خود را دخالت دهید.
- برای ایمنی و سلامت همانند سایر اهداف سازمانی خود اولویت قایل شوید.
- موضوعات ایمنی و سلامت را به هنگام بازسازی ساختار سازمانی مد نظر قرار دهید - در صورت لزوم، برنامه‌های آموزشی را در خصوص مسئولیت‌های جدید در عرصه ایمنی و سلامت محیط کار ایجاد کنید.
- همواره به دنبال پیشرفت باشید.
- کارکنان موقت و پیمانکاران را نیز در برنامه‌ریزی خود دخالت دهید.

نبایدها

- فکر نکنید ایمنی و سلامت تنها برای محیط‌های پرخطر است.
- فکر نکنید ایمنی و سلامت یک موضوع رایج است و همگان اهمیت آن را درک می‌کنند.

پرسش‌ها

- با عدم مدیریت کارآمد ایمنی و سلامت، چقدر متحمل زیان‌های مالی خواهید شد؟
- با کارکنان خود صحبت کنید - چگونه آنها از خطرات و موضوعات ایمنی و سلامت در محیط کارشان آگاه می‌شوند؟
- در سازمان شما، چه کسی مسئول امور ایمنی و سلامت می‌باشد؟ این فرد چقدر مسئولیت پذیر است؟
- آیا برای اجرای خوب و صحیح سیاست ایمنی و سلامت، هیچ تشویقی در نظر گرفته شده است؟

برای اطلاعات بیشتر

کتاب:

مدیریت ایمنی و سلامت در دنیای واقعی: چگونه ضمن حفظ حاشیه رقابتی، ایمنی محیط کار خود را حفظ نمایید، جان هارتنت^۱، ۱۹۹۶

وب سایت:

www.osha.gov: سازمان ایمنی و سلامت محیط کار

«دو ارزش اساسی یعنی استقلال و یکپارچگی، عاملانی سفید برای تسریع در فرآیند تصمیم‌گیری هستند.»

جرج کونفارد^۲

گری هامل^۳

«توسعه یک سازمان سالم و پویا، نیازمند درک محیط و سرک سازمان است.»